

TAASTUVENERGEEETIKA TULEVIK, SEOS ENERGIATÕHUSUSEGA

Peep Siitam

TTÜ GI

Jutuks tuleb:

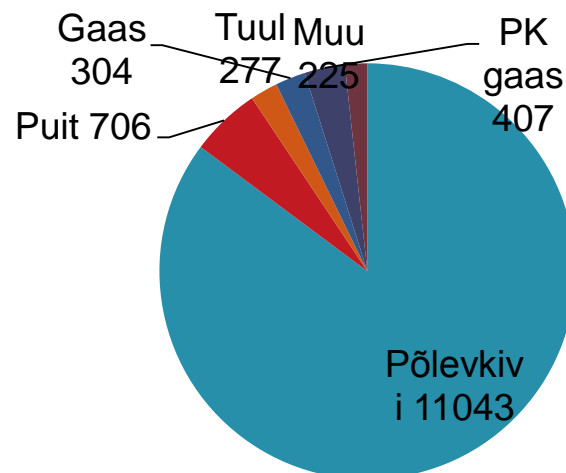
1. Energiamaajanduse arendamise peamised kriteeriumid.
2. Taastuvenergia Koda: 100% taastuvenergeetiline Eesti; energiatõhusus, elektri- ja soojamajandus.
3. Taastuvenergiale ülemineku peamised väljakutsed.

Energiamajanduse arendamise peamised kriteeriumid

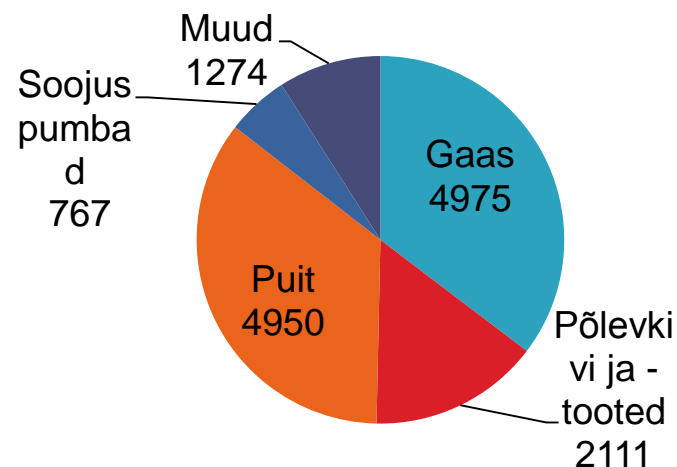
1. Energiajulgeolek.
2. Kapitali- ja opereerimiskulud.
3. Saastamise vähendamine.

Taastuvenergia vastab ainsana nimetatud kriteeriumidele

Elektrienergia tootmine 2010

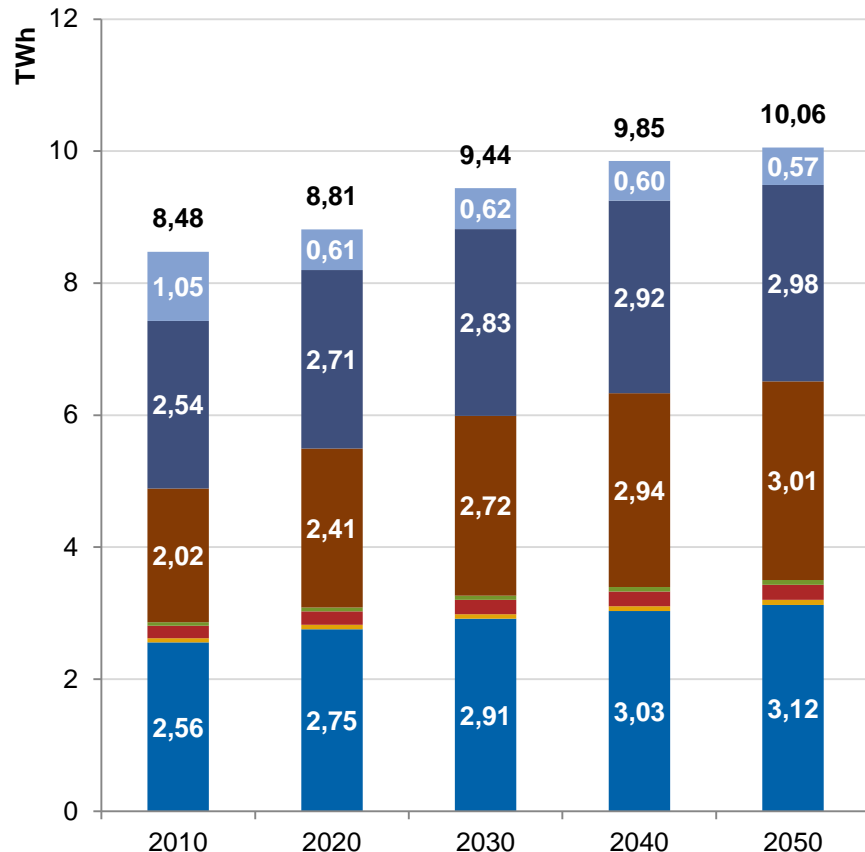

Soojusenergia tootmine 2010

Elektrienergia tarbimise prognoos (3.tööversioon)

Tarbimine prognoos

- Tööstus
- Põllumajandus
- Kodupidamised
- Ehitus
- Transport
- Äri- ja avalik sektor
- Võrgukadu

Tarbimine kodumajapidamistes ja SKP

	2020	2030	2040	2050
Tööstus				
SKP keskmine kasv aastas	2,50%	2,25%	2,00%	2,00%
Koefitsient (elektri tarbimise kasv tööstuses/ SKP kasv)	0,30x	0,25x	0,20x	0,15x
Elektri tarbimise keskmine kasv tööstuses	0,8%	0,6%	0,4%	0,3%
Äri- ja avalik				
Koefitsient (elektri tarbimise kasv äri- ja avalik/ SKP kasv)	0,25x	0,20x	0,15x	0,10x
Elektri tarbimise keskmine kasv äri- ja avalik sektoris	0,6%	0,5%	0,3%	0,2%
Kodumajapidamised				
Elektri tarbimise kasv kodumajapidamistes	1,75%	1,25%	0,75%	0,25%
Võrgukadu				
Võrgukadu, % tarbimisest	7,5%	7,0%	6,5%	6,0%
Elektri tarbimise kasv				
Tarbimise kasv võrreldes aastaga 2010., %	10%	19%	24%	28%
Tarbimise keskmine kasv aastas, %	1,0%	0,7%	0,5%	0,3%
Tarbimise koos kadudega keskmine kasv aastas, %	0,4%	0,7%	0,4%	0,2%

Soojuse tarbimise prognoos kodumaianidamistes (3 tööversioon)

Eesti Taastuvenergia Koda

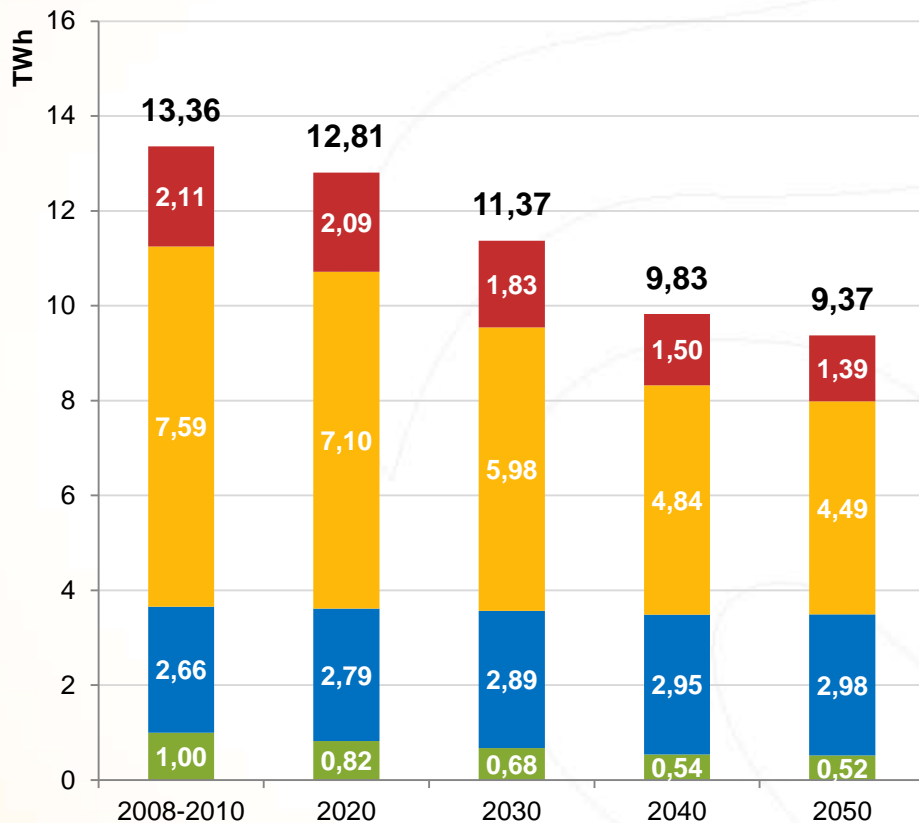
	2010	2020	2030	2040	2050
Elanikud	1 340 127	1 311 000	1 267 000	1 221 000	1 181 000
Keskmine eluruumi pind elaniku kohta, m ²	29,9	32,5	35,0	37,5	40,0
Eluruumide pind, 1000 m²	40 090	42 608	44 345	45 788	47 240
Uus pind ehitatud, m ²		2 288	1 738	1 443	1 453
Uus pind, mis vahetab vanu, m ²		4 032	4 032	4 032	4 032
<i>% 2010. elamupinnast, mida vahetatakse uue pinnaga</i>		10%	10%	10%	10%
Uus ehitatud pind m²		6 320	5 770	5 475	5 485
% 2010. elamupinnast, mis on soojustatud		20%	20%	20%	0,3%
Soojustatud vana pind, m²		8 018	16 036	24 054	24 192
Soojustamata vana pind, m²		28 270	16 220	4 170	0
<i>Ehitatavate uute majade kwh/m²</i>		110	80	80	80
<i>Soojustatud majade kwh/ m²</i>		125	90	90	90
<i>Vana fondi kwh/m²</i>		191	191	191	191
Soojuse tarbimine, kwh/ m²	191*	167	135	106	95
Tarbimise langus m ² kohta võrreldes 2008-2010.a		-12,8%	-29,4%	-44,7%	-50,2%
Soojuse tarbimine, GWh	7 593*	7 099	5 980	4 837	4 491
Tarbimise langus võrreldes 2008-2010 keskmisega		-6,5%	-21,2%	-36,3%	-40,8%

Soojuse tarbimise prognoos (3.tööversioon)

Eesti Taastuvenergia Koda

Soojuse tarbimise prognoos

■ **Tarbimine muudes harudes: äri- ja avaliku teeninduse sektoris**

■ **Tarbimine kodumajapidamises**

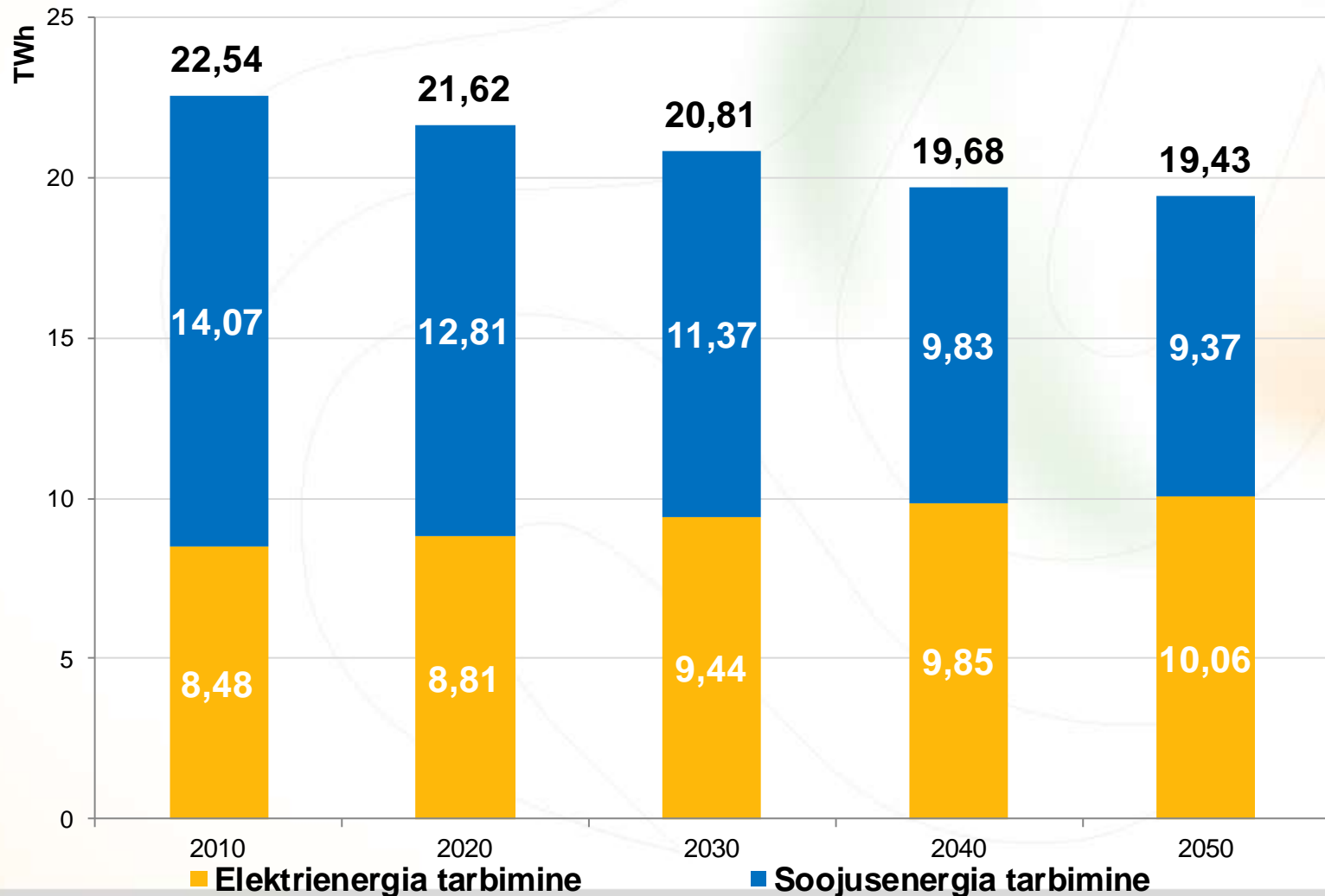
■ **Tarbimine tööstuses, ehituses, põllumajanduses**

■ **Kadu**

Eeldused

	2008-2010	2020	2030	2040	2050
Tööstus					
Keskmine SKP kasv, %		2,5%	2,3%	2,0%	2,0%
Koefitsient (soojuse tarbimise kasv /SKP kasv)		0,20	0,15	0,10	0,05
Tarbimise kasv, aastas		0,5%	0,3%	0,2%	0,1%
Kodumajapidamised					
Tarbimise langus võrreldes 2008-2010. a tasemega		-6,5%	-21,2%	-36,3%	-40,8%
Äri- ja avalik sektor					
Tarbimise langus võrreldes 2008-2010. a tasemega		-1,0%	-13,6%	-28,9%	-34,4%
Võrgukaod					
Kaod, % kaugküte tootmisest	11,9%	10%	9%	8%	8%

Elektrienergia ja soojusenergia tarbimise prognoos (3.tööversioon)

Biomassi CHP (3.tööversioon)

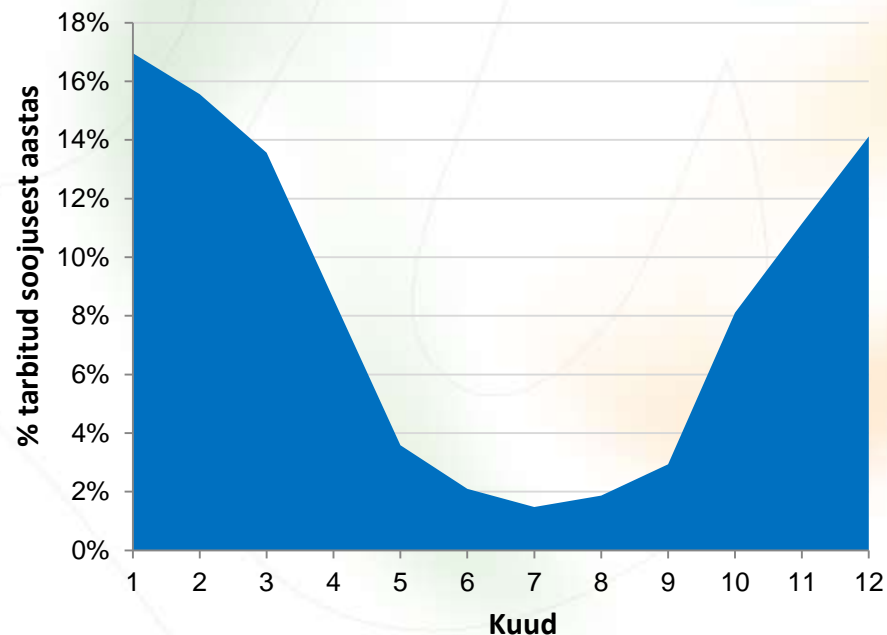

Eesti Taastuvenergia Koda

Koostootmise potentsiaal Eestis

	2010. soojuse tarbimine GWh	Potentsiaal		2020		
		MW el	MW th	Soojuse tarbimine GWh	Elektri toodang GWh	Soojuse toodang GWh
Tallinn	1 800	125	250	1 739	713	1 426
Tartu	519	30	60	502	171	342
Narva	400	25	50	387	143	285
Kohtla-Järve	450	30	60	435	171	342
Pärnu	300	22	44	290	125	251
Ahtme-Jõhvi	380	25	50	367	143	285
Viljandi	45	2	6	43	11	34
Rakvere	42	2	6	41	11	34
Maardu	81	3,5	10,5	78	20	60
Sillamäe	90	4	12	87	23	68
Kuressaare	87	4	12	84	23	68
Võru	77	3	9	74	17	51
Valga	80	3	9	77	17	51
Haapsalu	70	3	9	68	17	51
Paide	50	2	6	48	11	34
Keila	50	2	6	48	11	34
Tabasalu	40	2	6	39	11	34
Jõgeva	30	1	4,3	29	6	25
Paldiski	30	1	4,3	29	6	25
Haabneeme	30	1	4,3	29	6	25
Tapa	30	1	4,3	29	6	25
Rapla	30	1	4,3	29	6	25
Kehra	30	1	4,3	29	6	25
Total	4 741	294	631	4 581	1 674	3 600

Eesti linna tüüpiline soojuse tarbimise graafik

Linnade soojuse koormuse graafiku põhjal on prognoositud koostootmise potentsiaali ja aastane toodangut

On eeldatud, et kõikjal, kus soojuskoormus lubab minnakse üle biomassi koostootmisjaamadele aastaks 2020.

Linnade CHP-de toodang on prognoositud aastatega vähenema, kuna langeb soojuse koormus

Biogaas (3.tööversioon)

Eesti Taastuvenergia Koda

Elektri ja soojuse toodangu prognoos biogaasi jaamades

	2020	2030	2040	2050
Primaarenergia, GWh	2 910	2 910	2 910	2 910
Potentsiaali kasutus	30%	60%	90%	100%
Kasutatud primaarenergia, GWh	873	1 746	2 619	2 910
Elektri kasutegur, %	38%	38%	38%	38%
Elekter, GWh	332	663	995	1 106
Soojuse kasutegur, %	42%	42%	42%	42%
Soojus, GWh	367	733	1 100	1 222
Töötunnid aastas	8 000	8 000	8 000	8 000
Võimsus, MW	41	83	124	138

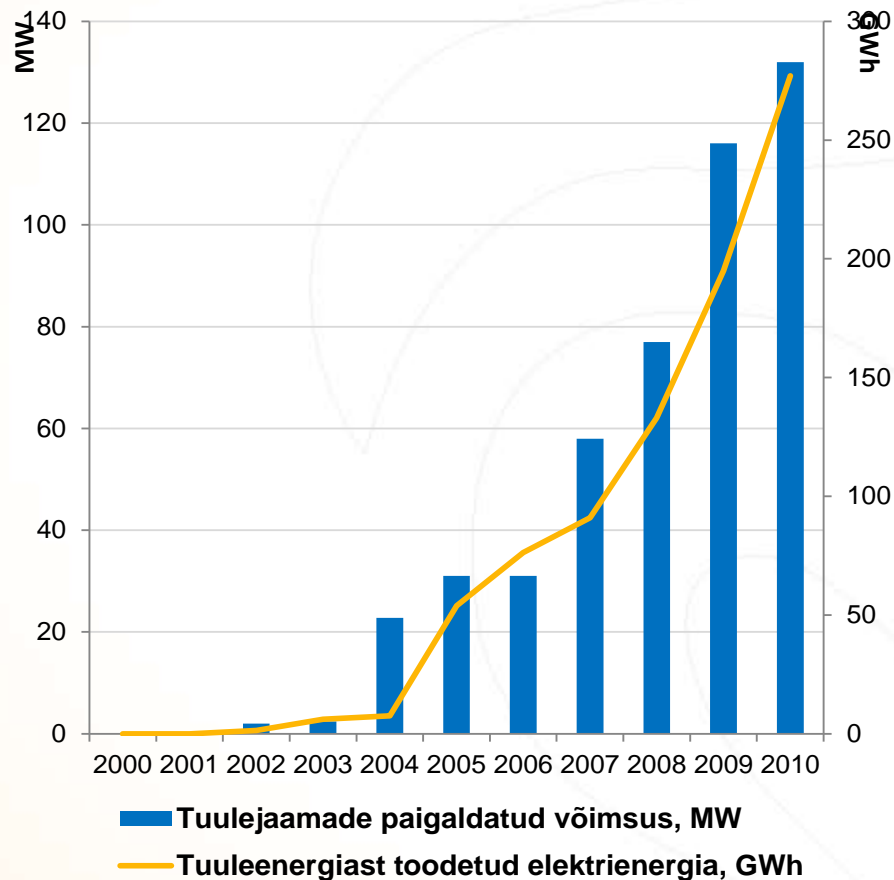
On eeldatud, et biogaasi jaamade soojus kasutatakse väiksemates asulates

Tuuleenergia: onshore & offshore (3.tööversioon)

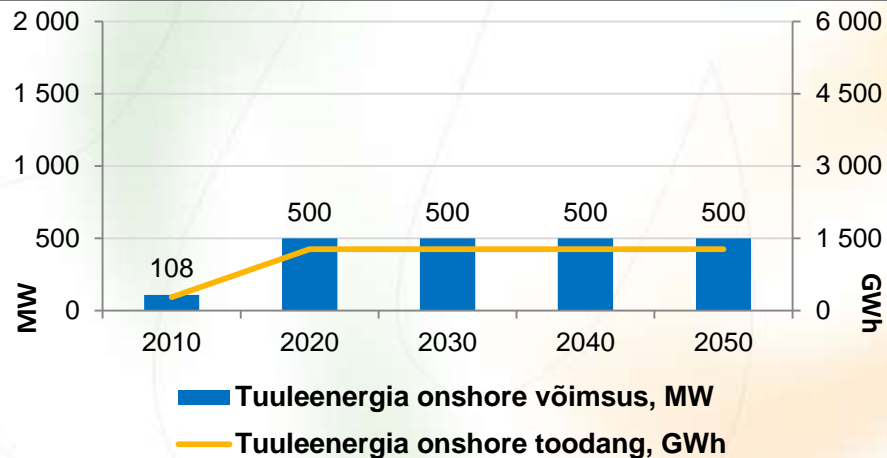

Eesti Taastuvenergia Koda

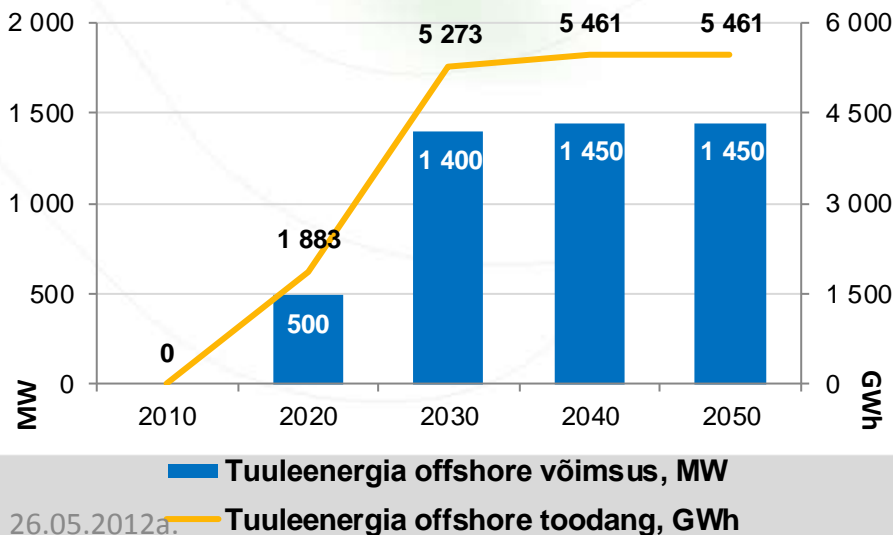
Tuuleenergia toodang ja võimsus

Tuuleenergia toodang ja võimsus onshore

Tuuleenergia toodang ja võimsus offshore

Eeldatud kasutegurid: onshore 29%; offshore 43%
Offshore tuuleenergia potentsiaal Eestis on sisuliselt piiramatu

Väiksed tuulikud (3.tööversioon)

	2011	2020	2030	2040	2050
Maa-asulates olevad eluruumid	224,5	218	215	203	201
Maa-asulates eluruumid/ kõik eluruumid		34%	34%	34%	34%
% maa-asulates eluruumidest väiketuulikuga		1,0%	2,0%	3,5%	5,0%
Tuulikute arv 000'		2,2	4,3	7,1	10,0
Keskmine võimsus, kw		5	5	5	5
Installeeritud võimsus, MW		10,9	21,5	35,6	50,2
Kasutegur, %		20%	20%	20%	20%
Toodang, GWh		19,1	37,7	62,3	87,9

Päikese PV (3.tööversioon)

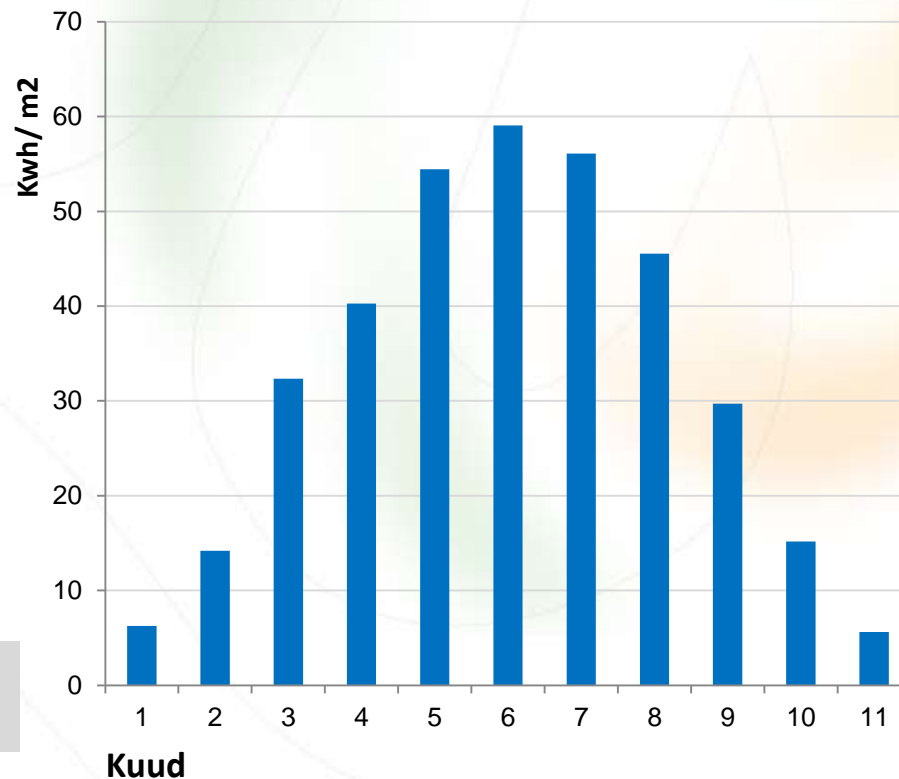
Eesti Taastuvenergia Koda

PV toodang

	2020	2030	2040	2050
PV kasutegur %	15%	16%	17%	18%
Paigaldatud m ² 000'	0	500	1 000	4 000
Paigaldatud võimsus, MW	0	63	125	502
Toodang, GWh	0	88	187	791

Eeldatud 4 miljonit m² aastaks 2050. – 11% Eesti katuste pindalast

Potentsiaalne energia toodang kwh / paneeli m2

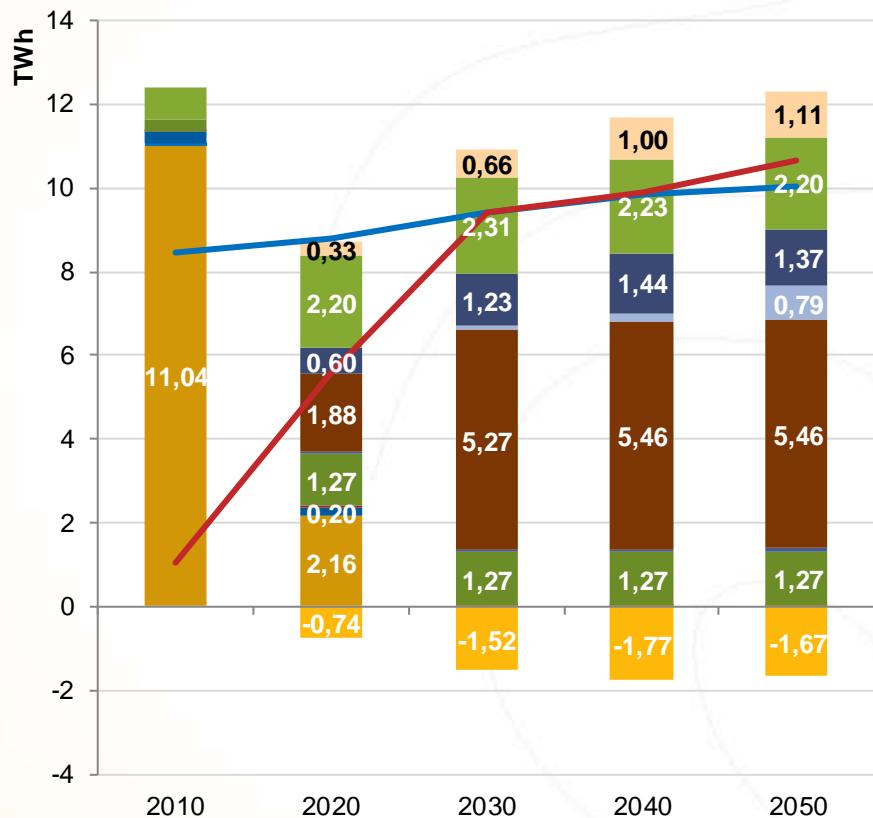

Elektrienergia võimsused ja toodang 2020-2050 (3.tööversioon)

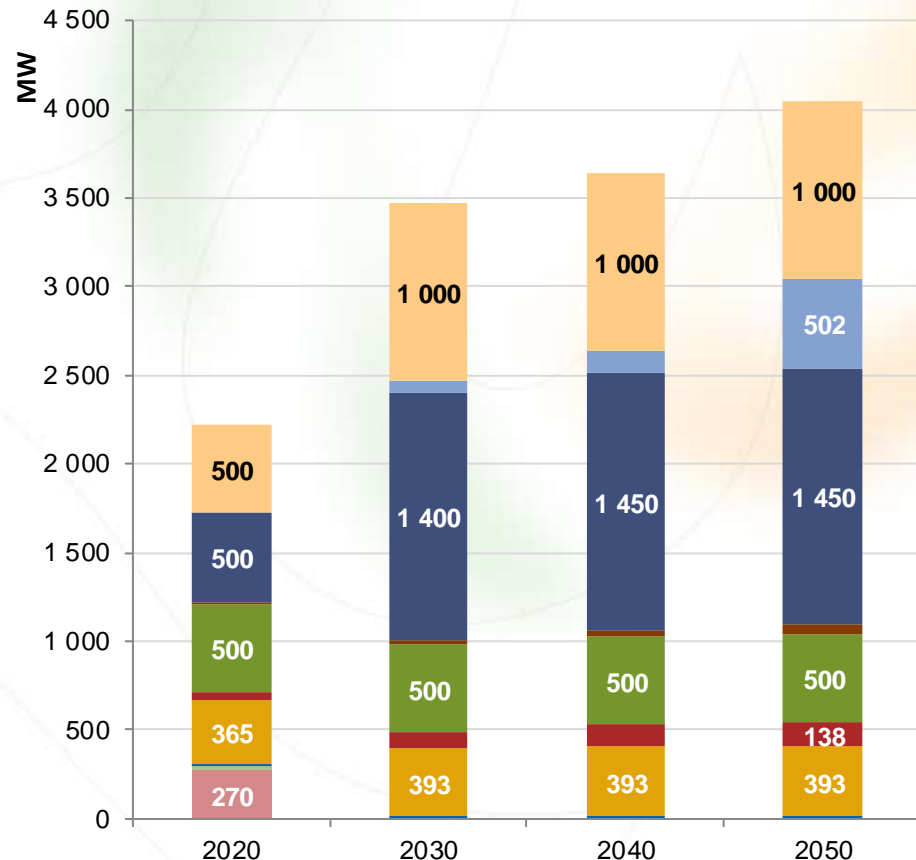
Eesti Taastuvenergia Koda

Elektrienergia toodang: prognoos 2020-2050

- Põlevkivi
- Gaas
- Tuul onshore
- Tuul offhsore
- PHAJ tootmine
- PHAJ tarbimine
- Biomassi CHP
- Biomassi CHP
- Elektrienergia tarbimine
- Muu fossiil
- Hüdro
- Väikesed tuulikud
- Päike PV
- PHAJ tarbimine
- Biogaas
- Taastuvenergia tootmine

Elektrienergia tootmisvõimsuste areng

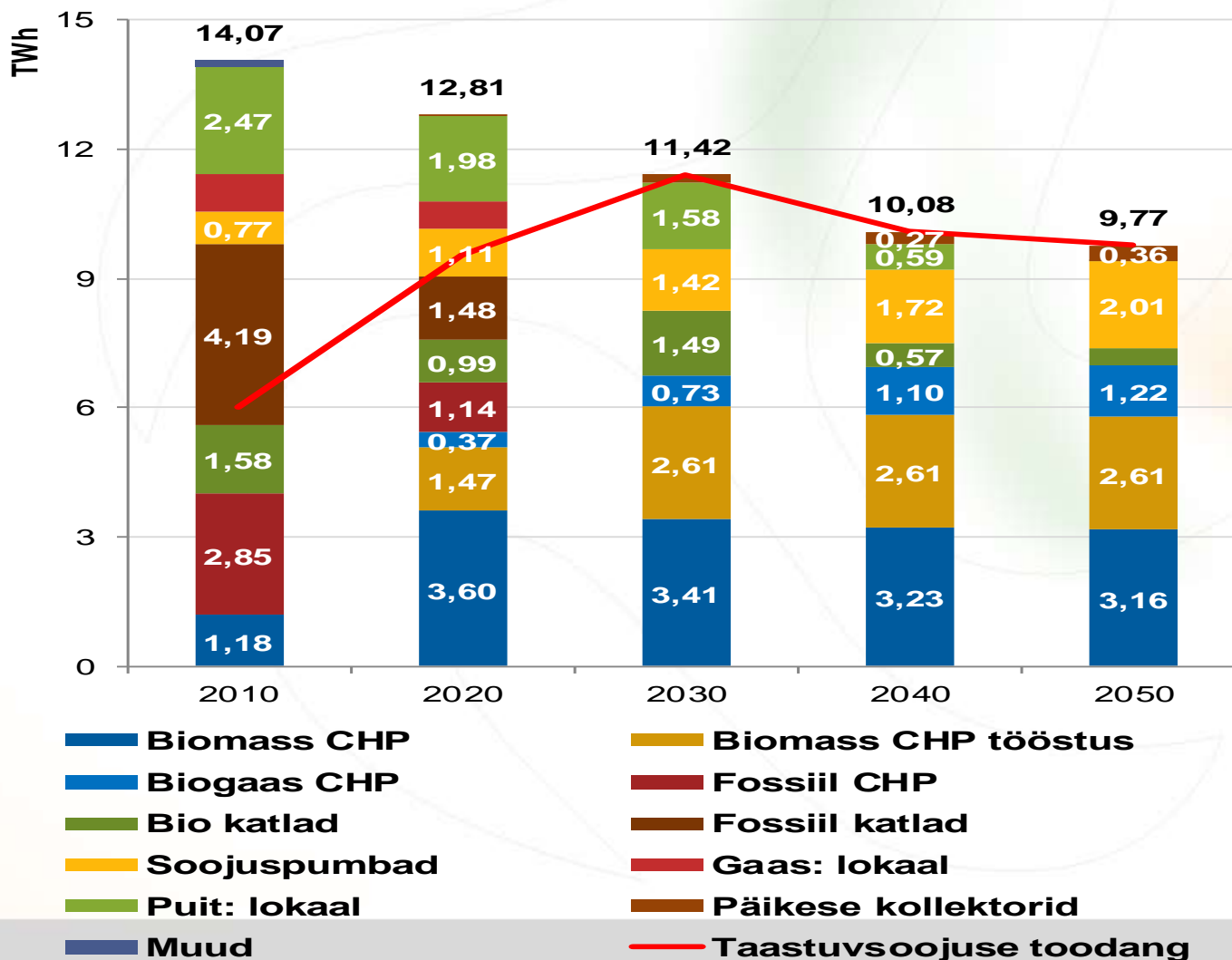

- Põlevkivi
- Biomassi CHP
- Väikesed tuulikud
- Gaas
- Biogaas
- Hüdro
- Tuul onshore
- Tuul offshore
- Päike PV
- PHAJ

Soojuse tootmise prognoos (3.tööversioon)

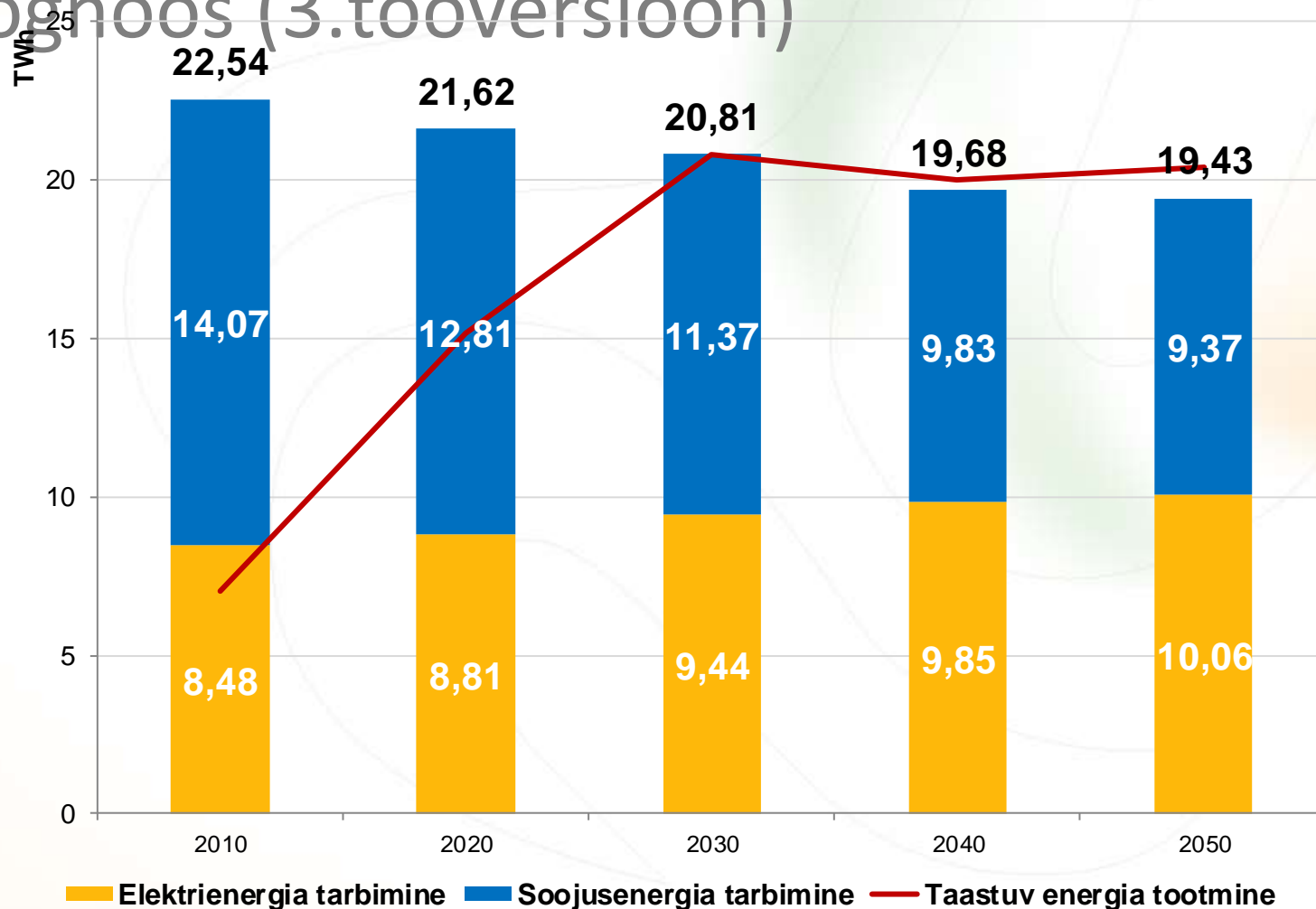
Eesti Taastuvenergia Koda

Energia tarbimise ja taastuenergia osakaalu prognoos (3.tööversioon)

Eesti Taastuenergia Koda

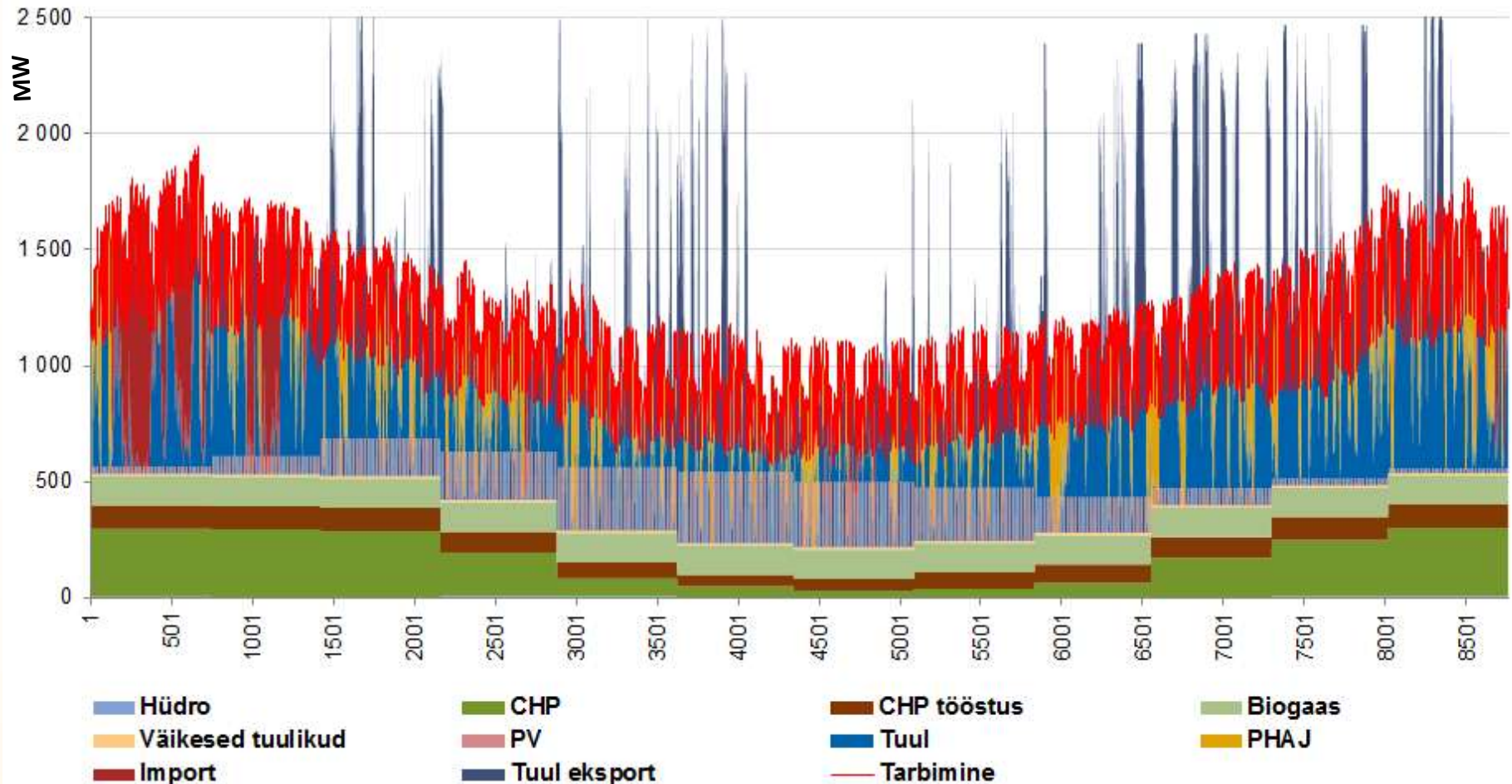

Tarbimise katmine taastuvenergia *mix-iga* (3.tööversioon)

Eesti Taastuvenergia Koda

Proгноositud tarbimine ja simuleeritud toodang: 2050

- Tuuleparkide toodangut modelleeritud 2010. a tuuleandmete põhjal
- Tarbimine on 2010.a tarbimise graafik, mis on prognoositud kasvama koos elektrienergia tarbimise kasvuga

Peamised väljakutsed

1. Energiamaajanduse rahastamise ebaselgus: subsideerimine vs. üleminek turumajandusele.
2. Elektrienergia hajatootmine: salvestamine, mõju ülekandevõrkudele.
3. Soojusenergia tootmine: kaugkütte tulevik.

Väljakutsetele vaatamata on üleminek taastuvatele ühiskonnale kõige soodsam valik

TÄNAN KUULAMAST!

Peep Siitam

peep@vool.ee

www.siitam.ee